

О'ЗВЕКИСТОН ADABIYOTI VA SAN'ATI

1956-YIL 4-YANVARDAN
CHIQA BOSHLAGAN

АДАБИЙ-БАДИЙ, МАЬНАВИЙ-МАЪРИФИЙ, ИЖТИМОИЙ ГАЗЕТА

№ 18 (4520)
2019 ЙИЛ З МАЙ

Қариси боф уйини файзи бўлакла ОИЛА ҚУВОНЧИ

Ўзининг фидойи меҳнатлари билан эл ичиде обрў-
ъэтубор қозонган инсонлардан бирни Бекобод шаҳридаги
Муқимиийномидаги маҳаллада нуронийлик гаштини
сурн келаётган 95 ёшли уруши ва меҳнат фахрийси
Ўқтам бобо Дўстматовдир. У киши Иккичи жаҳон
урушидан ғалаба билан қайтиб, Бекобод шаҳридаги
Ўзбекистон металлургия комбинати мартен цехидаги
нафакае чиққунга қадар жамоаға ўрнек кўрсатиб
меҳнат қилид. Ёшларга касбий маҳорат сирларини
ўргатди, ўнлаб шогирлар тайёрлади.
— Ўқтам бобо шаҳримизнинг фахри, энг улугларидан,
— дейди Бекобод шаҳар «Нуроний» жамгармаси раиси
Жаҳонгир Камолхўжаев. — У киши
10 нафар фарзанди, 40 нафар невараю эвараларининг
ардоғида шоду хуррам умргузаронлик қилмоқда.

ЖОНГА ПАЙВАНД ДЎСТЛАРИНГДАН КЕЧМАГИЛ

Куни кечада Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида Тоҷикистон ҳалқ шоири
Мирзо Турсунзода таваллудининг 108 йиллигига бағишлаб “Жонга пайванд
дўстларингдан кечмагил” деб номланган маданий-маърифий тадбир бўлиб ўтди.

Таъкидлаш жоизки, Президентимиз Шавкат Миризёев раҳбарлигига кейинги иккى-у йил ичидаги яқин кўшиларимиз билан ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ҳамда маданий-маърифий соҳаларда мустаҳкам алоқалар ўрнатилиди. Зеро, бу заминда яшаётган ўзбеку тоҷик, кирғизу қозоқ ва

туркман миллатларини асло бирбиридан ахратиб бўлмайди. Шу муносабат билан қардош миллатларга мансуб атоқли адибларнинг таваллуд айёмларини Ўзбекистонда кенг миқёсда нишонлаш амъана тусиға кирмоқда. Бинобарин, ўтган йили атоқли қозоқ шоири ва мутафаккири Абай

хамда кирғиз адиби Чингиз Айтматов түғилган кунларининг мамлакатимизда кенг нишонланганни унтилмас воеча бўлди. Шу кунларда эса Тоҷикистон ҳалқ шоири, жамоат арбоби Мирзо Турсунзода таваллудининг 108 йиллиги таваллудининг 108 йиллиги юртимизда нишонланмоқда.

Мирзо Турсунзода 1911 йилда Тоҷикистоннинг Регар туманида таваллуд топган. Ўтган асрнинг 30-йилларида Тошкентдаги Ўқитувчилик тайёрлаш билим юртими тутагтган. Ўша кезларда бўлажак шоир Абдулла Қодирий, Ойбек, Фағур Ғулом каби ўзбек адиблари билан яқин мулоқотда бўлган. А.Деҳотий билан ҳамкорликда “Хусрав ва Ширин” шеърий драмасини яратган. ► 6

ИБРАТНИНГ ИСТЕДОДЛИ ИЗДОШЛАРИ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг ўқув-
методика ва ҳарбий ватанпарварлик бўлими
томонидан ишлаб чиқилган “Маҳорат дарслари”
нинг жадвалига асосан, Намангандон
Тўрқўрондона жойлашган Исоқонҳон Ибрат
номидаги хорижий тилларга ихтисослашган
мактаб-интернатида бўлиб қайтид.

Бу ерда Фарғонада, Намангандон таъсири
турли туманларидан келган ўзувчилар таҳсил
олишиб туриши имконияти яхши. Иход мактаби
директори Гулчехра Қаюмованинг жонкуярлиги,
тил ва адабиёт ўқитувчиси Муясар Боки-
хонованинг фидоилиги, меҳрибонлиги ўқув-
чиларда кучли рағбат ўтготмоқда.

Иккى кун давом этган маҳорат дарсларида
филология фанлари доктори, Алишер Навоий
номидаги Тоҷикент давлат ўзбек тили ва адабиёт
университети кафедра мудири Нурабой
Жабборов лўнда, аниқ ва ажойиб маърузала-

ри билан ўзувчилар қалбida адабиётга бўлган
мехрияни яна бир карра ошириди, десам мубоб-
ла бўлмайди.

“Маҳорат дарслари” жуда қизғин кечди.
Адабиёт, бадиий таржима ҳақидаги янгича
билим ва кўнкимага эга бўлишига интиляётган
ёшлар маърузаларга астойдил қулоқ солиши-

ди. Сўнг бизларни турли саволларга кўмишди,
ўзларига фойда берадиган тақлифларни
айтишди. Англадикки, тил ўрганиб, бадиий
таржимага баҳоли қудрат кўл урган ўзувчилар
ўзбек адабиётидаги тилга тушган таникли бадиий
таржимонлар иштироқида ҳам сабоқлар
ўтилишини, бу дарслар уларнинг вакти-вакти
билан мактабга ташрифи доирасида ёки он-
лайн тарзда бўлиб ўтишини исташмоқда. ► 2

мак, уларда билимга чанқоқлик, келажақда етук
кадр бўлиб этишишга иштиёқ баланд. Бу дарсларда,
учрашувларда ёш Косонийлар, Машраблар,
Фазлийлар, Сўфизодалар, Ибратларни
кўргандай бўласиди.

Дарсдан сўнг бирор вактимиз борлигидан
фойдаланиб, ушбу мажмуани зиёрат килдик.

Давлатимиз раҳбари ўтган йили май ойида
Намангандон вилоятига ташриф буюрганларида:

“Тил билиши бор – бойлик. Тил билган инсон
дунёни билади, њеч қаён кам бўлмайди. Ота-
боболаримиз шундай бўлган, бу бизнинг қони-
мизда бор. Ёшларимизда шундай интилишни
уйғотишмис керак”, дейи алоҳидаги таъқидла-
гин эди. Шунингдек, Президентимиз юрий
йилнинг 28 февраль – 1 марта кунлари Намангандон
вилоятига ташрифи давомида ҳам таълим,
маънавий-маърифий соҳада бажарилиши ло-
зим бўлган ишлар ҳақида гапирган эди. ► 2

ликамиздаги бошқа ижод мактабларининг иқтидорли ўзувчилари шоир
хотирига эҳтиром кўрсатиши.

Муҳаммад Юсуф шевларини қирғиз тилига таржима қилган шоир
Оҳун Жўра Қирғизистонда ҳам шоир ижодига бағишланган адабиёт
учрашувлар ўтказилиши анъанага айланни бораёттанини эътироф этди.

Кумкўрғон тумани ҳокимлиги ва Ўзувчилар уюшмасининг Сурхон-
дарё вилоятини бўлими ҳамкорлигига чон этилган “Кумкўрғоннинг ёш
ижодкорлари” номли китоб тақлимоти бўлиб ўтди. Ушбу тўпламта маш-
ҳарла киритилган эллик нафар ёш қаламкаш тумандаги фаолият юритиб
келаётган “Илҳом” адабиёт клуби аъзоларидир.

Ёзувчилар уюшмаси Навоий вилоятини бўлими ва вилоят Халқ таълими
бошқармаси ҳамкорлигига мактаб ўзувчилари ўтказиши.
Ўзбекистон Қаҳрамони Ибройим Юсупов таваллудининг 90 йиллиги
муносабати билан “Кўнтил кўнгилдан сув ичар” мавзусида адабиёт
анжуман ўтказилиди. Унда атоқли шоирнинг ибрати ҳаёт ўйли, серкірра
ижоди фаолияти ҳақида маърузалар тингланди. Ижодкор ўзувчилар Ибройим
Юсупов қаламига мансуб шеърлардан ўқидилар. Фаол ижодкор
ўзувчиларига эслалик совалари топширилди.

Тоҷикент Молия институти қошидаги академик лицейда ҳам
Ўзбекистон Қаҳрамонлари, атоқли қорақалпоқ адиллари Ибройим
Юсупов ва Туслеберген Қаипбергеновга бағишланган ижодий учра-
шув бўлиб ўтди. Тадбирга таклиф этилган ижодкорлар иккى адилнинг
адабиёт мероси ҳақида сўзладилар.

Андижон шаҳидаги Муҳаммад Юсуф ижод мактабида ўтказилган уч-

рашувлар адабиёт байрамига айланниб кетди. Пойтахтдан ташриф бўю-

рган адиллар, кўшини Қирғизистондан келган ижодкорлар ҳамда респуб-

АДАБИЁТИ БОЙ ЮРТНИНГ ҚАЛБИ ҲАМ БОЙ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Фарғона вилоят ҳокимлиги, уюшманинг
Фарғона вилоят бўлими ташаббуси билан Кўкён шаҳрида ташкил этилган,
ўзбек адабиётининг буюк намояндalarи – Зокиржон Холмуҳаммад ўғли
Фурқатнинг 160, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзининг 130 ҳамда Ўзбекистон
Қаҳрамони, адабиётшунос олим Озод Шарафиддинов таваллудининг
90 йиллигига бағишиланган, “Адабиёт кунлари” деб номланган маърифий
тадбир чинакамига маърифат байрамига айланди.

Анжуман XIX асрнинг иккичи ярмидаги
Кўкён адабий мухитида камол топган, мав-
лони Ҳазиний шарафига бунёд этилётган
мақбарани зиёрат қилиш билан бошланди.
Манбаларда кайд этилишича, Ҳазиний бу
дэврда Писандий, Муҳаммад, Корий, Нисбатий,
Муқимиий, Фурқат, Ёрий, Мавлавий
Йўлдош, Зорий, Муҳайир, Роҳий, Ғурбат, Муҳси-
ний, Муҳаммад Ҳаким, Нусрат, Тамкин, Тонб, Ко-
тибий, Насими, Шайдой, Ножий, Қабири, каби
ўнлаб ишъодиди шоирлар каторида, улар-
нинг даврасида ижод этган. Айни кунда бу
ерда мажмуани тиқлаш, ободонлаштириш
ва пардоzlози ишлари якунланмоқда.

Тадбир иштироқчилари зиёрат аввалида
ҳам илғор бўлган. Озод Шарафиддинов,
Худойберди Тұхабоев, Азиз Каюмов каби
ўнлаб таниқи ижодкорларнинг шу заминда
туилиб, камол топгани катта тарихга,
бой ижодий меросга эга водий адабий мух-
итининг салоҳиятидан дарак беради. Зо-
киржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзин юшаган XIX асрнинг ик-
кичиний ярмидаги адабий жараён, улар ярат-
ган асарлар ҳам бугунги кун талаблари нуқ-
татан назаридан кайта таҳлил қилинётгани,
урғанилайтгани келажак авлодин отамерос
анъаналарга ҳурмат, маънан юқсан, ватан-
парварлик руҳида тарбиялашда, тарих
ҳақиқатларни юзага чиқаришда катта
аҳамиятга эгадир, – деди тадбир иштироқ-
чisi, Алишер Навоий номидаги Тоҷикент
давлат ўзбек тили ва адабиёт универси-
тети профессор Нурабой Жабборов.

Ўзбекистон ҳалқ шоирлари Аинвар Обид-
жон, сенатор Энахон Сидикова, профессор Йўлдош Солижонов, “Ёшилк” журнали
худудларида ҳам кенг нишонланётган
Озод Шарафиддинов таваллуд кунининг
Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган
Анжуман Ҳазиний жараён // Адабий жараён //

Айни кунларда мактабларининг бошқа
худудларида ҳам кенг нишонланётган
Озод Шарафиддинов таваллуд кунининг
Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда бўлиб ўтётгани бежис
эмас, албатта. Маълумки, давримиз алло-
маси 1929 йил 1 марта Кўён яқинидаги
ҳозирлигидаги 14-ўрта мактабда олган.

Айни кунларда мактабларидаги Ҳўқанди латифда

Алишер Навои номидаги давлат академик катта театрида салқам бир яғым асфдан бўён жаҳон театрофаи саҳнисини беъзаб, томошабинларни мағфути қўлиб келайтган "Баядерка" ("Раккорса") спектакли саҳнагаштирилди. Асафий композитор Л.Минкус, сценарий муаллифи С.Худоков ва балетмейстери М.Петита ёз вақтида машҳур хинд классик шофи Калидасанинг (У аср) "Шафзуратла" фриматик достонида таяниб, ундан илҳомланниб яғтидан энгил.

"Баядерка" бэлтида бешта қархамон қатнашади. Булар баядерка (раккоса) Никия, харбий жанғи Солор, мұқаддас сарой хизматчиши Улуг брахман (уламо), шоҳ Дұрганта ваннинг кизи Гамзатти. Кизикарли ва шоирона фалсафий спектаклга асос бўлган асарнинг мазмунин учнлик мурakkab эмас.

Бош қархамон Никия (раккоса) спектаклининг фалсафий йўналишини белгилаб, шоҳ йўналишини изчил тутиб турди. Асар марказидаги бообраз спектаклдаги драматик-психологик воқеани боғлайдиган асосий занжирдир. Айни пайтда Никия мурakkab образ. У Ватани, мұхаббати учун мардоновар курашиши қодир жасур ва мутафаккир аёл. Айни пайтда нафосат ва гўзаллик тимсоли ҳамdir.

Никия тажрибали актиса-раккоса Нодира Ҳамроева ижорисида ақлли ва иродили шахс сифатида гавдаданади. Томошабин Н.Ҳамроеванин саҳнага илк чиқишида ёқтириб қолади. Ушбу партия гўё ипга тизилган марварид, донарапидек хинд, ўзбек ва европа балет санъатларининг нозик ракс ҳаракатларидан таркиб топган. Биринчи саҳнада Никия Н.Ҳамроева таникли адаб Ш.Рашидовнинг "Кашмир афсонаси"даги Наргиз — гуллар бўстони маликаси ни эслатди. Айни чорда, табиат кўйинда гуллар билан рақсга тушаётган саҳнада томошабин бу қархамон характеристерининг яна бир кирраси — эркесвар шахслигини қашшади. Айни пайтда Никия Ҳамроева санъати аносиди Никия-Н.Ҳамроева Натраж (Шива) — ракс санъати мазбидини юксак махорат билан жонлантирган. Афсонанинг ҳакиқатга айланётган томошабинни ҳайратта солади.

Улуг брахман (уламо) — Андрей Немировский Никия-Ҳамроеванин узик вақт зидмада кузатиб, сўнгра мұхаббат изхор этади. Икки қархамоннинг хореографик-пластик мұлокоюни ніҳоятда мурakkab. Асабий-руйх ҳолатда кечадиган бу мұлокоюни Никия Ҳамроева сұхбатдошига кескин рад жавобини беради. Хинд пантомима ва имо-ишоралар санъати асосида, замонавий тарзда мөхориона ижро этилган пластик мұлокою бир зумда ўтади-кетади. Лекин ана шу бир-икки дақиқали тортишув асар қархамонларининг тақдирини ҳал килиб қўяди...

Ўз юртнинг химоячиси, харбий жанғи Солор-Улубек Олимов саҳнага, махбуси томон камондан отилган ўқдай шитоб билан чиқади. Бу жараёнда томошабин икки севишгандин гўё Ганга ва Жамна дарёлари бир-бирига туташкедек талабини гўхони бўлади. Севишгандарнинг "мұхаббат тантанаси" адажиосида замонавий балет санъати ютуқлари билан болғик холда қадимги ҳалқар маданиятининг узвийлиги рәмзий маънода намойиш этилади. Бу сўзисиз кўшикли кутилмагандага кўриб қолган Улуг брахман-А.Немировский Никиядан ўчилиши киришиади. Мұқаддас сарой хизматчиши тизатдан вахший бургутга айланади. Унинг ҳар бир ракс ҳаракатидан "захар томади" ва шоҳ Дұрганта-

3.Фазлутовга кизи Гамзатти Солорга ушаштириш фикрини беради.

Балетнинг иккинчи ва учинчи кўринишларидаги чукур драматик, қарама-карши эпизодлар асарнинг фалсафий-гоявий юкини ечиши йўналтирилган. Дұгманта-З.Фазлутов кизи Гамзатти-М.Юсуповага уни жасур ва паҳлавон жанғи Солорга турмушга беширини мазмун килиди. Бу хабар асар қархамонларининг руҳий ҳолатини таранглаштиради. Солор-У.Олимов учун шаар, лекин у Никиянин севади. Ахир, у мукаддас олов олдида махбусини асар қархамонларни билишади.

Латофатли сарой раккосаси Никия-Н.Ҳамроева газаба тўлади. Унинг хореографик "тили" қаттилашади. Ҳар бир ҳаракати катта хисмоний ва мъявнавий кучга эга бўлиб боради. Н.Ҳамроева хинд ва замонавий балет воситалари орқали қархамоннинг ичи дарди, киёфасини тўла-тўкис очиб беради. Томошабин олдида гўё "Махбобрат"ни ўйласди ташкил этилган.

Томошабин олдида гўё ишораларни ўйласди. Н.Ҳамроеванин очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Гамзатти-Юсупова эса Никиядан ўз кароридан чекиниши гоҳ талаб қилиди, гоҳ унга ялинин-ёлворади. Қархамонлар орасидаги жийдий кураш ва рақобат Никия-Ҳамроеванин кучига куч кўшади. Нодирининг ижро воситалари рақибини ўткір наизадея яралайди. Рақиби ҳолдан тояди... Икки қархамоннинг очиқ ва аччиқ пластик мұлокою асабий манба бўлмиш Калидасинан ўйлас поэтикаси билан ўйнлашиб, бугунги балет санъатида янги саҳнавий усул яраландиган ўйлади. Бу услуб Никия-Ҳамроеванин гулларни санъатида яхшилди. Г

ЖОНГА ПАЙВАНД ДЎСТЛАРИНГДАН КЕЧМАГИЛ

Бошланиши биринчи саҳифада.

Ўттизинчи йилларда ёзилган "Мамлакат офтоби", "Хазон ва баҳор" достонлари шоирни элга таниди. Унинг йижини жаҳон уруши йилларида ёзиган шеърлари ва достонларида халқлар дўстлиги, тохик халқининг жанг майдонларида жасорати таражуннум этилди. М.Турсунзода қаламига мансуб "Хиндистон балладаси" ва "Мен озод шарқданман" сингари шеърий тур-

кумлари шоир ижодида муҳим боскич саналади.

Ўзбек ва тохик халқларининг адабий алоқалари ҳақида сўз юритгандан, албатта, аввало, Алишер Навоий бобомиз билан Абдураҳмон Жомий ўтрасидаги буюк дўстликни эслаймиз. Кувонарлиси, бу хайрли анъана Мирзо Турсунзода ва ўзбек адаблари ўтасида ҳам давом этди. Айниқса, Мирзо ТурсунзоданингFaур Ғулом билан дўстлиги гоятди ибратлидир.

Тадбирда сўзга чиқкан Faур Ғуломнинг қизи Олмос Аҳмедова Мирзо Турсунзода ҳақидаги хотираларини, хусусан, иккى улкан ижодкорнинг қадрдан оғанинлардек ижод қылганларни гапириб берди. Шоирнинг Faур Ғуломга бағишилаб ёзилган "Барно йигит", Зулфияга атаб ёзиган "Марҳабо" номли шеърларida ҳам беҳр кўзга якъол ташланиб туради.

Мажлисда сўзга чиқкан Тохикистон ўзувчилар иттифоқи

раиси Низом Қосим, Тохикистон Маданият вазирлиги бошқарма бошлиги А.Абдулжабборов, Тохикистон ўзувчилар уюшмаси Таржими маркази бошхарри А.Абдулмажонов ҳам Мирзо Турсунзода ҳаётни ва ижодий фаолиятига, шунингдек, ўзбек ва тохик адабий алоқаларига атрофлича тўхталиб ўтдилар. Ўзбек ва тохик шоирлари иштирокидаги мушоира тадбирга янада файз бағишилади.

Шу куни тохикистонлик меҳмонлар билан Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридан Миллатлараро ва хорижий мамлакат билан дўстлик алоқалари кўмитаси вакиллари ҳамда уюшма мусассилидаги чоп этилаётган газета ва журнлар жамоалари ўтасида иккى томонлами маданий-адабий алоқаларни янада ривожлантириш борасида учрашади бўйл ўтди.

Тадбир пойтахтизмизнинг Яшнобод туманидаги Мусиқа саройида бўйл ўтган концерт дастури билан янада файзиб ўтди.

Мирзо ТУРСУНЗОДА

БАҲОРНИМIZ БОЙСУНДАН БОШЛАНАДИ

Бу ўйл бахор Бойсун қирларидан бошланди, гўё. Бу ўлканинг ўзига хос гўзал табиати, бетакор манзараси, викорли төглари-ю жилгалари, ям-яшил қир-адирлари киши қалбига баҳорий кайфият улашади.

Воҳа ҳақида сўз кетгандан, аввало, чанқову ҳақида, латлар айтгандан момолар, қир-адирларда дўймада чеरтиг бестон кўйлаётган баҳшилар кўз олдимизга келади. Минг йиллардан берса яшада келётган ҳалқ қўшилари, уларга ҳамоҳанг рақслар ва ўзига хос либослар нафақат вилоят, балки мамлакатимиздаги кўйлаб санъат илосмандарининг қалбидан жой олиб ултурган.

Тилсомтлар маскани Бойсун маданий мухити или бор 2001 ўйли ЮНЕСКО томонидан "Инсоннинг оғози ва номоддий маданий мероси" сифатидаги ёзтироф этилиб, 2008 ўйли ЮНЕСКОнинг Инсоннинг номоддий маданий мероси репрезентатив рўйхатига киритилди. Ана шу тарихий воқеа сабаб "Бойсун баҳори" фестивалини ташкил этилди. Бугун кунда ушбу талбир бутун дунёга юз тутди.

Карийб ўйлдан бўён ўтказилмаган тўхтаб қолган "Бойсун баҳори" фестивалини давлатимиз раҳбарининг ўксак ёзтибори билан қайта тикланди. Фестивалга нафакат Ўзбекистон маданийдаги балки дунё маданийтида, ҳам кatta тарихий воқеа бўлди. Дўмбира салолари Ўзбекистон бўйлаб интраб, бутун Ер юзига ёйдил.

Карийб 10 кун давом этидан фестивалда дунё ҳаммажамияти Сурхондарё воҳаси ва Термиз шаҳринг бой маданий мероси ва унинг тарихидан баҳардор бўлди. Хуллас, сурхондарёликларни гурунлантарирадиган Ҳалқаро баҳчисилик фестивалининг байрамона кайфияти аримасдан, Сурхон воҳаси яна бир бағрим — фольклор санъати ижорчиларининг "Бойсун баҳори" фольклор фестивалини мезонинг кўли. Фольклор жамоатлари фаолиятини янада жонлантириш, қадимий қўшиклиарини тиклаб, миллий қадриятларимизни дунёни намойиш этиши, шунингдек, энг яхши фольклор жамоатларини аниқлаша ва уларнинг ижодларини рағбатлантириш, мазкур фестивалинни асосий мақсади бўлди.

Тадбирда Коракалпоғистоннинг "Афсона", Андижоннинг "Сайқал", Бухоронинг "Гулёр", Жиззахнинг "Гаштак", Навоининг "Ёр-эр", Наманганнинг "Лалама ёрим", Самарқанднинг "Нинор", Сирдарёнинг "Сайхун йигитлари", Оққўргоннинг "Тўрғай", Фарғониннинг "Шодиёна", Хоразмнинг "Маштаб", Қашқадарёнинг "Занжирдор", Тошкент шаҳрининг "Бувижонлар", Сурхондарё вилоятининг "Дашнобод", "Бадаш" ва

ти, дастурининг мазмун-моҳияти, қадимий урф-одат ва маросимларни қамраб олганлиги, миллий либослари, санъа маданийни каби жihatlariga ҳамда олдин унбу фестивалда иштирок этмаганига қаратилди. Шунингдек, 2019 йил 19 марта куни ёшшар маънавиятини юқсантириш масаласига бағишилган йигилиши. Президент Ш.Мирзиёев томонидан турли сурʼиган бешта шаҳабуссинг биринчи — ёшларнинг мусиқи, рассомлик, адабиёт, театр ва санъатнинг бошқа турларига қизиқишларини ошириши, истебодини юзага чиқариш борасида белгилаб берган вазифалари ижорсини таъминлаш мақсадида жамоатларини нисбатан ёшпро таркиби танлаб олниди. Фестивалга ўн тўртта худуддан ташриф буорган фольклор жамоатлари азоларининг етмиш физони ўш фольклорчилар иштадилди.

Анжуманинг илк куни фольклор жамоатининг ижодий беллашпари билан бошланди. Унда ҳалқ ансамблари ва бадији жамоатлар ўз худудларига ҳос қадимий урф-одат ва аньналар акс этидан қизиқарли чиқишлари

"ТЕЛБА МУҲАББАТ"

Таниқли ўзувчи Абдулқосим Мамарасуловнинг Faур Ғулом номидаги нашриёт-матбая ижодий ўйн томонидан чоп этиланган "Телба муҳаббат" номли китоби турил Йилларда ёзилган ҳикоялари жамланган. Бу ҳикояларни боғлаг турган жihat уларнинг мавзуси — китобga киритилган барча ҳикоялар қадимий урғининг Сурхондарё вилоятининг "Бойсун" Ҳозир вилоятининг "Машъяъ" фольклор-этнографик жамоатлари эгаллари. Иккичи ўрин Жиззах вилоятининг "Гаштак" ва Сирдарё вилоятининг "Сайхун йигитлари" жамоатларига наисбет этиди. Учинчи ўринин Тошкент вилоятининг "Тўрғай", Коракалпогис-

ноёб миллий ҳунармандлилик маҳсулотлари ва турли осори-атиқалар намойиш этилди. Тасвирлар виамзат, миллий таомлар, либослар кўргазмалари ҳам ташкил этилди.

Кун бўйи ёмғир ёққан бўлса-да, фестиваль иштирокчиларининг кайфиятига тасвир қўлини ўйнади. Ҳардаглиги томошалар ва уларни кўриш учун келаётган меҳмонлар изи бирлашса ҳам узилмади. Тадбирнинг биринчи куни иштадилари фольклор жамоатлар ҳамда таникли эстрада хонандалари иштирокида фестивалинг тантанални олиши маросимига бағишилган гала-концерт ва қўзин қамаштируви ранг-баранг мушаклар оғушида яқунланди. Иккичи куни голибликларни тадқидлашар мослини бўйди ўтди. Умумий напискалар ва ҳикояларни ҳайъатининг қарорига кўра биринчи ўрғин Сурхондарё вилоятининг "Бойсун" Ҳозир вилоятининг "Машъяъ" фольклор-этнографик жамоатлари эгаллари тингланди.

Фестивали доирасида Маданият вазирлиги, Ўзбекистон Фанлар академияси, Ўзбек тили, адабиёт ва фольклор институти томонидан Ҳардаглиги "Жаҳон цивилизацияси: Бойсун маддий ва маънавий маданияти" мавзусида илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда фольклор йўналишида илмий изланишлар ва тадқиқотлар олиб бораётган ўзбекистонлик ва тохикистонлик олимлар ҳамда ёш мутахассисларининг Бойсун маданий мероси, фольклор санъатига доир дол зарб маъзуалари тингланди.

Бойсун баҳори" фольклор фестивалини бундан бўён ҳам янги-янги истебоди эгалларини, шу соҳада илмий изланишлар олиб бораётган ёш олимлар, тадқиқотчиларни кашф этиб, ёшларимизнинг қадимий санъатимизга қизиқишларини янада кучайтиришига хизмат қиласеради.

Ваҳобжон ЎРАЗМАТОВ, Республика маданият мусассаслари фаолиятини ташкил этиши илмий-методик маркази директор ўринбосари

ПОИИНГГА БИР ГУЛЗОР ЯРАШГАЙДИР

Чиложим и ўйж

Сени ёд айладим, тоғли диёр, наилай, иложим ўйўк, Узокка тушдим дил интизор, наилай, иложим ўйўк.

Куруқ чўл истаниб ётгандай атрофимда гўёқим, Ўзингсан менга гул, бўстон, баҳор, наилай, иложим ўйўк.

Ўтарлар ҳар тарафга етти ёт бегона одамлар, Кўзимдан ўтди барча дўсту ёр, наилай, иложим ўйўк.

Ватан бағрига қайтишдир давоси барча дардиминг, Шу орзу туну кун менга шиор, наилай, иложим ўйўк.

Ватанин айладим ёд, ўтанди жигар-бағрим, Кўзимдан оқди ёшим шашқатор, наилай, иложим ўйўк.

Курбонинг бўлай

Эй ошиғи гул чехра хандонинг бўлай мен, Ошуфтаи ул зулфи паришонинг бўлай мен.

Сен зулф ила имо килу мен бошин ўйнай, Сен кўл кўтару бандай фармонинг бўлай мен.

Гар жон тиласанг, шод бўлибон сенга шу лаҳза Жон баҳи этаю, жонкуяри жонинг бўлай мен.

Гоҳ қаҳр этасан менга, гаҳи кўрсатасан меҳр, Турфа бу табиатинта ҳайронинг бўлай мен.

Токайгача мендан қочасан, мен қуваман зор, Келтил, санамо, салқао курбонинг бўлай мен.

Ул чехра баҳори тулига етмасин оғат, То булбули шайдоғиғозалхонинг бўлай мен.

Раққосага

Хиром айла, бу қаддинга гўзал рафтор ярашгайдир, Пояизод бўлгали пойинта бир гулзор ярашгайдир.

Сен этсанг хуш табассум гул фило бўлгусидир юз бор, Сен очсан лаби латъ бўлса миннатдор ярашгайдир.

Юзинг узра сочиғай сочларинг сен рақс этар дамда, Гул атрофидан қўйиши қиласеради.

Кўриб бу ҳалқаи зулғинг кабутар чарх урап ҳайрон, Шамол қошида бошин қиласа ҳам ноҷор ярашгайдир.

Кўзингдан маърифат нури сизар ёш ўрнига гўё, Кўзинг юлдузга нисбат айласада борада ҳар ярашгайдир.

Бу фазлу бу камолингни жаҳонга айлай овоза, Агар Эрон қизи бундан эса бедор ярашгайдир.

Сенингдек ёру ҳамроҳ кимда бўлса, у саодатманд, Жаҳонда ҳар йигитта сен каби бир ёр ярашгайдир.

Тожик тилидан Эргаш ОЧИЛОВ таржимаси.

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси ва "Иход" жамоат фонди уюшма аъзоси Дилрабо Бобокуловага онаси

ГУЛОРА янинг

вафоти муносабати билан ҳамдадлик билдиради.

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси ва "Иход" жамоат фонди уюшма аъзоси Жаббор Халилга турмуш ўртоғи

Саида МЕЙЛИЕВАнинг

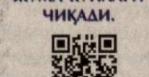
вафоти муносабати билан ҳамдадлик билдиради.

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси ва "Иход" жамоат фонди уюшма аъзоси Ҳафиза Эгамбердиевага ўғли

Шукрат АТАВУЛЛАЕВнинг

вафоти муносабати билан ҳамдадлик билдиради.

ЖУМА КУНАЛАРИ ЧИҚАДИ.

СОТУВА НАРХИ ЭРКИН.

ISSN 2163-644X